

NÓGRÁD VÁRMEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: NOM/01/000221-2/2025

B E S Z Á M O L Ó

**a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal
Foglalkoztatási, Foglalkoztatás-felügyeleti és
Munkavédelmi Főosztály
által lefolytatott ellenőrzésekről azok tapasztalatairól,**

**a munkaerőpiaci, a foglalkoztatás-felügyeleti és a
munkavédelmi hatósági ellenőrzés szakterületeit érintően.**

2024. év

Salgótarján, elektronikus aláírás szerint

Jóváhagyta:

Dr. Szabó Sándor
főispán

I.

Munkaerőpiaci ellenőrzés

1) Összesített kimutatás a megvalósult ellenőrzésekről:

A Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztálya 2024. évi ellenőrzési tervében 240 db cél ellenőrzés végrehajtását és lefolytatását tervezte (2023. évben 218 db cél ellenőrzés volt tervezve). 2024. évben a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Járási Hivatalainak Foglalkoztatási Osztályai további 65 db (2023-ban 70 db) közfoglalkoztatás támogatás ellenőrzését tervezték. A 2024. évre tervezett ellenőrzések száma mindösszesen 305 db volt (2023. évben mindösszesen 288 db volt).

A 2024. évben megvalósult, végrehajtott hatósági ellenőrzések száma mindösszesen 273 db (89,51 %) (a 2023. évben végrehajtott 261 db-bal és 90,62 %-os teljesítéssel szemben). Ezek közül típusa alapján 271 db volt a céllenőrzés és 2 db az utóellenőrzés.

A hatósági ellenőrzések során összesen 2.309.997.991.- Ft támogatási összeg került ellenőrzésre, mely 1.985 főt érintett, amely adat a közfoglalkoztatási támogatások adatait is magában foglalja. (Az előző, 2023. évi ellenőrzések során 2.940.914.813.- Ft támogatási összeg került ellenőrzésre, mely 2.041 főt érintett.)

A **GINOP és TOP programok** „Felhívása” alapján a támogatások megfelelő felhasználásának ellenőrzését a kifizetett támogatások 5 %-ának erejéig kell teljesíteni.

A végrehajtott ellenőrzések aránya az ellenőrzés alapjául szolgáló, a programok kezdetétől 2024. december 31-ig kifizetett támogatási összeghez viszonyítva.

- a GINOP-3.1.1. A munkaerő-kínálat bővítése és fejlesztése elnevezésű projekt esetében 5,32 %-ban,
- a GINOP Plusz-3.2.1. „A munkavállalók és vállalatok alkalmazkodóképességének és termelékenységének javítása a munkaerő fejlesztésen keresztül” projekt esetében 16,72 %-ban,
- az Ifjúsági Garancia rendszer keretében megvalósuló GINOP-4.1.1. Ifjúsági Garancia Plusz projekt esetében 7,89 %-ban,
- TOP Plusz-3.1.1-21-NG1-2022-00001 „Nógrád vármegyei foglalkoztatási paktum Plusz” projekt esetében 18,9 %-ban került teljesítésre.

A **Nemzeti Foglalkoztatási Alapból (NFA)** finanszírozott támogatások esetében az ellenőrzések számára, arányára vonatkozóan nem minden eszköz vonatkozásában volt központi elvárás. Az ellenőrzések számát a korábbi évek tapasztalatai alapján terveztük (78 db), 64 db ellenőrzésre került sor (82,05 %).

Fentiekén kívül 4 db munkaerő kölcsönzés és magán munkaközvetítői tevékenység ellenőrzése és 20 db az álláskeresőkhöz szükséges igazolólapok kitöltésének ellenőrzése is betervezésre került, melyek 4 (100 %), illetve 22 db-ot (110 %) érintően kerültek teljesítésre.

A **közfoglalkoztatást** érintően a hosszabb idejű és a start mintaprogramok tekintetében a 2024. évben lekötött kötelezettségvállalás (a tárgyévben kötött új szerződések, valamint a kiegészítés vagy hosszabbítás miatti módosítások) összege 5.024.294.388.- Ft, melyből az ellenőrzéssel érintett kötelezettségvállalás összege 1.385.465.133.- Ft, tehát az elvárt 20 % helyett a kötelezettségvállalás 27,57 %-a került ellenőrzésre.

(2023. évben a lekötött kötelezettségvállalás összege 4.645.623.580.- Ft volt, melyből az ellenőrzéssel érintett kötelezettségvállalás összege 1.757.952.827.- Ft, a kötelezettségvállalás 37,84 %-a ellenőrzésre került. Az elvárt ellenőrzési arány 2023. évben 10 % volt.)

Az országos programok tekintetében 2024. évben megkötött 3-3 db hatósági szerződés két ütemben került megkötésre és ezek először 54 fő, majd 52 fő átlagos létszám közfoglalkoztatására irányultak. Tekintettel arra, hogy a második ütemben egy közfoglalkoztató 100 %-ban került leellenőrzésre, így az összlétszám 26,42 %-a került az év során ellenőrzésre.

(Az országos programok 2024. évben megkötött hatósági szerződése szerinti kötelezettségvállalás összege 112.193.41.- Ft volt, melyből ellenőrzésre került 60.880.188.- Ft, tehát a keret 54,26 %-a.)

(A 2023. évben megkötött hatósági szerződések összesen 106 fő foglalkoztatására irányultak, az ellenőrzéssel érintett létszám az összesnek az 54,23 %-a volt.) 2023. évben megkötött hatósági szerződések szerinti kötelezettségvállalás összege 113.450.732.- Ft, melyből ellenőrzésre került 61.170.274.- Ft, tehát a keret 53,92 %-a.

A 2024. évben kötött hatósági szerződéseken felül a korábban (2021., 2022. és 2023. évben) kötött hatósági szerződések esetében a hatósági ellenőrzéssel érintett hatósági szerződések száma és a kötelezettségvállalás összege: 40 db, 555.094.523.- Ft.

(Az ebben érintett 40 szerződés között 3 db a 2023. évben indult országos programokra vonatkozott, és az utóbbiak 54 fő átlagos létszámot érintettek.)

A támogatási eszközönként lefolytatott ellenőrzések tervtől való eltéréseinek okai:

Az elmaradás oka, hogy az egyik munkaerőpiaci ellenőr egészségügyi okok miatt hosszabb ideig kiesett a munkából.

A Belügyminisztérium által korábban megfogalmazott szakmai elvárás alapján a közfoglalkoztatási támogatásból megvalósuló építési beruházások, valamint termelő kapacitások létrehozása vagy bővítése esetén a záró beszámoló KTK-ba történő feltöltését követően helyszíni szemle keretében meg kell győződnünk a záró beszámoló „*megvalósított program szakmai tartalma, a hatósági szerződésben rögzített tevékenységek, vállalások*” pontjában rögzített, az építési beruházásra, termelői kapacitásra vonatkozó adatok valódiságáról. Ennek alapján a 2024. év során az érintett szerződéses körben hatósági munkaerőpiaci céllenőrzésekre került sor.

A vállalkozóvá válást elősegítő támogatások elszámolása a 2023-as év második felére esett, így a beszerzett eszközök beszerzésének ellenőrzése jelentős részben áthúzódott a 2024-es évre.

Az induló új TOP Plusz-3.1.1 projektben tervezett ellenőrzések 2023. évben még nem tudtak megvalósulni, mivel a támogatások megítélése csak később indulhatott el ezért az itt megítélt támogatások elszámolása áthúzódott 2024-re.

A különféle képzések nem indulhattak el a tervezett mértékben 2024-ben, így az ellenőrzéseik számát sem lehetett teljesíteni.

Szükség esetén – például költségtakarékosság miatt - az ellenőrzések lefolytatásának módjánál alkalmaztuk az iratbekéréssel történő ellenőrzést.

A GINOP és TOP programok keretében a kifizetett támogatások 5 %-ának ellenőrzése érdekében a kifizetett támogatási összegeket az ellenőrzés negyedévente kéri meg a szakmai osztályoktól. Az elvárt 5 %-os ellenőrzési arány nyomon követése alapján az egyes ellenőrzések átütemezésre kerültek, egyes ellenőrzések elhalasztásra kerültek a programok 2023. évben történt késedelmes indulása miatt, míg más eszközök vonatkozásában az ellenőrzések ügyszáma emelésre került.

2) Az ellenőrzések eredményeinek összegzése:

A megállapított hiányosságok, jogsértések típusai

Rendszeresen előforduló hiányosságok jellemzően a dokumentumok hiánya (pl. tárgyieszköz nyilvántartó lapok, járulékbemutatók és M-es lapok, foglalkoztatás igazolás, stb.) és az iratok hiányos bemutatása (pl. jelenléti ívek, szabadság nyilvántartás) volt.

Megállapított jogsértések:

- A dokumentumok (pl. szabadság nyilvántartás, jelenléti ívek) nem előírászerű kezelése, vezetése.
- Valótlan tartalmú nyilatkozat tétel (pl. munkaidőről, létszám adatokról).
- Szerződésszegés (nem valós munkavégzés, szerződésben vállalt kötelezettségek be nem tartása).
- Vállalt létszám bővítés nem valósult meg (kérelem nem megfelelő tartalma).

A megtett intézkedések

Az ellenőrzéseink során feltárt szabálytalanságok, hiányosságok miatt differenciált intézkedési és/vagy visszakövetelési javaslattal éltünk:

- **Figyelemfelhívással** éltünk a dokumentumok szabályszerű kezelésére, vezetésére, a szerződésekben foglaltakra vonatkozóan.
- **Hiánypótlásra** történő felhívással éltünk a hiányzó dokumentumok bemutatására, iratok pótlására, vagy a beruházás keretében beszerzett eszközök bemutatására vonatkozóan.
- **Közigazgatási bírság** kiszabására 2 esetben tett javaslatot az ellenőrzés, melyből egy esetben a közigazgatási bírság kiszabásra került, egy esetben pedig a bírság kiszabása 2025. évben fog megtörténni.
- **Eljárási bírság** kiszabására 2024. évben nem került sor.
- **Büntetőfeljelentésre** 2024. évben nem került sor.
- **Visszakövetelés:**
A munkaerőpiaci ellenőrzések eredményeképpen 5 munkaadó vonatkozásában, 5 esetben került sor támogatás visszakövetelésére.
 - A közfoglalkoztatási programok kapcsán 2 közfoglalkoztatónál 2 esetben került sor részbeni visszakövetelésre összesen 21.097.435.- Ft (16.441.572.- Ft tőke és 4.655.863.- Ft kamat) összegben, melyből összesen 12.516.- Ft térült meg 2024. december 31-ig.
 - Uniós programokban 3 munkaadó 3 fő támogatott munkavállalója esetében a visszakövetelés 6.610.881.- Ft volt (6.293.087.- Ft tőke és 317.074.- Ft kamat). Egy munkaadó részére részletfizetés lett engedélyezve, általa 240.000.- Ft került befizetésre, egy munkaadó vonatkozásában pedig (a teljes támogatási összeg visszakövetelése esetében) a teljes összeg, azaz 1.491.766.- Ft. került visszafizetésre 2024.12.31-ig. Egy esetben a munkaadó vonatkozásában végrehajtási eljárás van folyamatban, így részéről befizetés még nem történt.
- **Közérdekű bejelentés és panasz** 10 db került benyújtásra, négy közfoglalkoztatót érintően. A négy közfoglalkoztatót érintően összesen 15 program került ellenőrzésre (három szerződést kettő bejelentés is érintett) és megállapítást nyert, hogy a bejelentések 2 esetben megalapozott, 1 esetben részben megalapozott és 4 esetben nem voltak megalapozottak. A 2024. évben érkezett 10 db közérdekű bejelentésből 3 bejelentés esetén (2 közfoglalkoztató 4 szerződése vonatkozásában) az ellenőrzés megindításra került, azonban a vizsgálatok még nem kerültek lezárásra.

Az ellenőrzések általános tapasztalatai

- Az ügyfelek/munkaadók az ellenőrzés időpontjára nem mindig készítik elő pontosan a kiértékelő levélben általunk igényelt dokumentumokat, mely gyakran hiánypótláshoz és az ellenőrzés elhúzódsához vezet.
- Azon támogatási eszközök vonatkozásában, amelyek létszámadat, illetve létszámbeismóoló közlését kéri a munkaadóktól, a munkaadók által közölt létszámadatok sok esetben nem mutatnak egyezőséget az ellenőrzés során megállapított létszámadatokkal.
- A jövőben nagyobb hangsúlyt szükséges fektetni a preventív ellenőrzésekre, különösen a jelentős számú támogatott munkavállalót foglalkoztatni kívánó munkaadókra, illetve a beruházási tárgyú támogatásokra vonatkozóan.

3) Részletes beszámoló

3.1. Közfoglalkoztatás támogatás ellenőrzése

Nógrád vármegyében 2024. évben végrehajtott összes ellenőrzés:

106 db (beleértve a korábbi évek programjainak ellenőrzéseit is)

A 2024. évben végrehajtott összes ellenőrzés:

- hosszabb időtartamú program:	69 db
- országos program:	4 db
- járási startmunka mintaprogram:	32 db
- egyéb mintaprogram:	1 db
Összesen:	106 db

A 2024. január 1. és december 31. között kötött, ellenőrzéssel érintett hatósági szerződések:

	66 db	1.446.345.321.- Ft
ebből országos programot érintő:	1 db	60.880.188.- Ft

A korábbi években (2021., 2022. és 2023. évben) kötött hatósági szerződéseket érintő ellenőrzések száma:

	40 db	555.094.523.- Ft
ebből országos programot érintő:	3 db	47.861.079.- Ft
egyéb minta program:	1 db	

(ennek vonatkozásában tovább-foglalkoztatási és fenntartási kötelezettség került ellenőrzésre)

Megállapítások

A közfoglalkoztatás támogatások ellenőrzése esetében legtöbbször az előírt dokumentáció nem szabályszerű vezetése került megállapításra, összesen 115 esetben:

- 21 esetben a munkanapló nem az elvárásoknak megfelelően került vezetésre és nem volt alkalmas az elvégzett munka mérésére, mennyiségi mutatókat nem tartalmazott,
- 16 esetben a jelenléti ívek nem szabályszerűen voltak vezetve,
- 12 esetben tárt fel az ellenőrzés a munkaköri leírásoknál hiányosságot. A munkaköri leírások hiányosak voltak, vagy egyáltalán nem is készültek, illetve a közfoglalkoztatottak részére azonos tartalommal kerültek elkészítésre, a munkavezetők eltérő feladatait nem tartalmazták.
- 8 esetben a szabadság nyilvántartás nem volt megfelelő, pl. vagy a közfoglalkoztatottak, vagy a felelős vezető nem írta alá, vagy előre írta alá, néhány esetben nem volt összhangban a jelenléti ívvel.
- 10 esetben a Mt. 46. § szerinti tájékoztató kiállításával kapcsolatban került hiányosság megállapításra.
- 2 esetben a foglalkoztathatósági szakvélemény nem került bemutatásra, vagy nem volt érvényes.
- 4 esetben a munkavédelmi és tűzvédelmi oktatással kapcsolatos hiányosság került észrevételezésre.

Ezeken kívül:

- 3 esetben a készletnyilvántartások vezetésének szabálytalanságai kerültek megállapításra.
- 19 esetben igazolatlan hiányzás került megállapításra. (A 19 érintett szerződés keretében összesen 65 fő/nap igazolatlan távollét került megállapításra)
- 4 esetben a záró beszámolók hiányosságai kerültek megállapításra.
- 16 esetben pedig egyéb, máshová nem sorolható hiányosság került feltárásra.

Mindezek okán 9 esetben a jogszerű állapot helyreállítására szóló felhívással, míg 27 esetben hiánypótlási felhívással élt az ellenőrzés.

A feltárt súlyosabb hiányosságok és szabálytalanságok miatt az ellenőrzés

- 2 esetben részbeni visszakövetelésre tett javaslatot,
- 2 esetben közigazgatási bírság kiszabását kezdeményezte (A két közigazgatási bírság egy közfoglalkoztató esetében 4 hatósági szerződés vonatkozásában, 2 külön ellenőrzés következményeként került kiszabásra két határozatban.),
- 1 esetben további intézkedésre (támogatás felfüggesztésre) tett javaslatot.

Jelentős eseti problémák

A Nógrád Vármegyei Kormányhivatal állami foglalkoztatási szervei a tárgy évben végzett ellenőrzések során 3 esetben állapítottak meg jelentősnek minősülő problémát 2 közfoglalkoztató esetében, melyek vonatkozásában az ellenőrzés 2 esetben közigazgatási bírság kiszabását, 1 esetben pedig részleges visszakövetelést javasolt. A közigazgatási bírságok az ellenőrzés javaslatai alapján kiszabásra kerültek. Büntetőfeljelentésre nem került sor.

Visszakövetelések

A Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Járási Hivatalainak Foglalkoztatási Osztályain 2024. évben 2 esetben került sor részleges visszakövetelésre, 2 közfoglalkoztató vonatkozásában. (Ebből az egyik ügy egy 2023-as ellenőrzést követő hatósági eljárás megismétlése, nem új ellenőrzés következménye.)

Visszakövetelést maga után vonó problémák:

- Egy esetben az ellenőrzések napján igazolatlanul hiányzók miatt jogosulatlan bérköltség igénylés/elszámolás történt.
- Egy esetben az ellenőrzés során súlyos hiányosságok kerültek megállapításra, a közfoglalkoztató számos ponton megszegte a támogatás nyújtásának jogszabályban, illetve hatósági szerződésben foglalt feltételeit (a támogatás felhasználás jogszerűségére kiható dokumentációs hiányosságok kerültek feltárásra), ezért a bérköltség, valamint a felhalmozási és működési költségek vonatkozásában is visszakövetelésre került sor. A visszakövetelést előíró határozatra a közfoglalkoztató keresetlevelet nyújtott be a Budapest Környéki Törvényszékre. Az eljáró

Törvényszék ítéletével megsemmisítette a 2023. évben hozott visszakövetelő határozatot és a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal illetékes járási hivatalát új eljárás lefolytatására kötelezte. Az illetékes járási foglalkoztatási osztály az ellenőrzött hatósági szerződésekben foglaltak szerződésszerű teljesítésének vizsgálatát új eljárás keretében lefolytatta, mely alapján a meghozott határozatában az Önkormányzatot a bérköltség, valamint a felhalmozási és működési költségek vonatkozásában ismételten visszakövetelésre kötelezte. A visszakövetelést előíró határozatra a közfoglalkoztató ismételten keresetlevelet nyújtott be a Budapest Környéki Törvényszékre.

Közigazgatási bírságok

A Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Járási Hivatalainak Foglalkoztatási Osztályain 2024. évben 2 esetben került sor közigazgatási bírság kiszabására, 1 közfoglalkoztató öt programja vonatkozásában. A Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztálya a közfoglalkoztató egy alkalommal egy 2023. évi programja, valamint egy másik alkalommal 1 db 2021. évi, 1 db 2022. évi és 2 db 2023. évi programja vonatkozásában két alkalommal végzett előre bejelentett munkaerőpiaci ellenőrzést. Az ellenőrzések során megállapított az ÁSZF-ben előírt különféle nyilvántartások (munkanapló, záró beszámoló) nem megfelelő vezetésére, illetve a részben valótlan tartalmú és nem az előírt módú – késedelmes – adatszolgáltatásra (záróbeszámoló), valamint a programok megvalósítása és az ellenőrzés kapcsán elmaradt, vagy a nem az előírt módú adatszolgáltatások mennyiségére tekintettel – hiányosságok és szabálytalanságok miatt az ellenőrzés közigazgatási bírságot kiszabására tett javaslatot, melyet a z illetékes foglalkoztatási osztály szabott ki.

Közérdekű bejelentések kivizsgálása

A 2024. év során 10 db közérdekű írásos bejelentés érkezett 4 önkormányzat vonatkozásában, közfoglalkoztatás támogatás tárgyában. A 10 közérdekű bejelentés kivizsgálása során összesen 15 db hatósági szerződéssel érintett program került ellenőrzésre. Három szerződést kettő bejelentés is érintett. A 2024. évben érkezett 10 db közérdekű bejelentésből 3 bejelentés esetén (2 közfoglalkoztató 4 szerződése vonatkozásában) az ellenőrzés megindításra került, azonban a vizsgálatok még nem kerültek lezárásra. Megállapítást nyert, hogy a bejelentések 2 esetben megalapozott, 1 esetben részben megalapozott és 4 esetben nem voltak megalapozottak.

Jogviták

Büntetőfeljelentés megtételére 2024. évben nem került sor, az előző évben egy ilyen eset volt. Az eljáró Törvényszék megsemmisített egy még 2023. évben hozott visszakövetelő határozatot és a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal illetékes járási hivatalát új eljárás lefolytatására kötelezte. Az illetékes járási foglalkoztatási osztály az ellenőrzött hatósági szerződésekben foglaltak szerződésszerű teljesítésének vizsgálatát új eljárás keretében lefolytatta, mely alapján a meghozott határozatában az Önkormányzatot a bérköltség, valamint a felhalmozási és működési költségek vonatkozásában ismételten visszakövetelésre kötelezte. A visszakövetelést előíró határozatra a közfoglalkoztató ismételten keresetlevelet nyújtott be a Budapest Környéki Törvényszékre.

3.2. Uniós programok (GINOP és TOP) ellenőrzése

A GINOP és TOP programok „Felhívása” alapján a támogatások megfelelő felhasználásának ellenőrzését a kifizetett támogatások 5 %-ának erejéig kell teljesíteni, mely elvárás minden támogatási forma esetén teljesült.

A GINOP projektekben 2024. évre 67 db ellenőrzést terveztünk.

A végrehajtott ellenőrzések száma összesen 26 db, mely a tervezett ellenőrzések 38,80 %-a, 48 fő támogatott személyt érintően. Az alul teljesítés oka, hogy az év során a TOP Plusz 3.1.1. projektben megemelkedett a megítélhető támogatási összeg nagysága, ezért ott növelni kellett az ellenőrzések számát is.

Az ellenőrzések során 38.375.544.- Ft támogatási összeg került ellenőrzésre, mely 21 fő képzésének, 27 fő foglalkoztatásának támogatására irányult.

TOP projektek tárgyában 2024. évre összesen 36 db ellenőrzés került betervezésre és 51 db végrehajtásra.

Az ellenőrzések során 126.926.937.- Ft támogatás került ellenőrzésre, mely 52 fő foglalkoztatásának támogatására irányult.

Munkaerőpiaci alkalmazkodás (Képzés) támogatásának ellenőrzése

2024. évre összesen 12 db képzés ellenőrzése volt tervezve a GINOP Plusz 3.1.1. (5 db), a GINOP Plusz 4.1.1. (5 db), GINOP Plusz-3.2.1 (1 db) és TOP Plusz 3.1.1. (1 db) projektekben. A GINOP Plusz 3.2.1. projekt keretében 3 képzés került ellenőrzésre, mely 21 főt érintett, összesen 4.273.940.-Ft összegben.

Bértámogatás ellenőrzése

GINOP programok estében a tervezett ellenőrzések száma 45 db volt, melyeknél a ténylegesen megvalósuló ellenőrzések száma 18 eset volt. Az ellenőrzés 22 főt érintett 28.300.204.- Ft összegben. Az ellenőrzések száma a tervezethez képest 40 %-os teljesítést mutat. Ennek oka, hogy a TOP Plusz projektben megemelkedett a megítélhető támogatási összeg, aminek következtében nőtt is a megítélt támogatások nagysága, így az ellenőrzések számát is növelni kellett.

A Top Plusz program esetében a tervezett ellenőrzések száma 20 db volt, a megvalósuló ellenőrzések száma 21 db volt. Az ellenőrzés 22 főt érintett 28.921.717.- Ft összegben. Az ellenőrzések száma a tervezethez képest 105 %-os teljesítést mutat.

Az ellenőrzött támogatások esetében egy munkaadónál 1 fő munkavállaló esetében a támogatás teljes visszakövetelésére került sor, valótlan adatszolgáltatás történt és a hatósági szerződésben vállalt nettó létszámnövekedés nem valósult meg.

Vállalkozóvá válás támogatás ellenőrzése

A TOP Plusz 3.1.1. programok ilyen célú **támogatásának** az ellenőrzése valósult meg.

Tervezett ellenőrzések száma 10 db volt, a végrehajtott ellenőrzések száma 30 eset. Az ellenőrzés 30 főt érintett 98.005.220.- Ft összegben, az ellenőrzések száma a tervezethez képest 300 %-os teljesítést mutat, melynek oka a tőketámogatások magas összege, illetve a 6 havi bértámogatási rész visszakövetelésére vonatkozóan nem tartalmaz lehetőséget a jogszabály, ezért törekedtünk a lehető legmagasabb arányban végezni az ellenőrzéseket.

Mobilitási / lakhatási / utazási támogatás

Tervezett: 11 / végrehajtott: 5. Az ellenőrzés 5 fő vonatkozásában 5.801.400.- Ft támogatási összeget érintett.

Az ellenőrzés a támogatott munkavállalók munkaviszonyára, annak meglétére terjedt ki. Az ellenőrzések nem állapítottak meg intézkedést igénylő hiányosságot.

3.3. A Gazdaság-újraindítási Foglalkoztatási Alapból (GFA) / Nemzetgazdasági Foglalkoztatási Alapból (NFA) finanszírozott támogatások ellenőrzése

A NFA projektek megvalósításával kapcsolatban 2024. évre 78 db ellenőrzést terveztünk.

A végrehajtott ellenőrzések száma összesen 90 db. A végrehajtott ellenőrzések 115 %-os teljesítést mutatnak a tervezethez képest.

Az eltérés oka, hogy a vállalkozóvá válást elősegítő támogatások elindulása 2023. évben csak az év második felében történt, így jelentős hányaduknál az elszámolási időszak, így az ellenőrizhető időszak is a 2023. év végére, 2024. év elejére esett.

Vállalkozóvá válás támogatása (tőkejuttatásos)

Tervezett: 50 / végrehajtott: 40. Vállalkozóvá válás támogatása tárgyban 40 fő támogatott személy vonatkozásában történt ellenőrzés. Az önfoglalkoztatásra folyósított (tőkejuttatás) támogatás összege összesen: 129.329.390.- Ft.

A végrehajtott ellenőrzések a beruházás, eszközbeszerzés teljesítésére terjedt ki, melyek során hiányosság 2 esetben került megállapításra és mindkét esetben részbeni visszakövetelésre került sor.

Álláskeresési ellátásokhoz szükséges igazolólapok

Tervezett: 20 / végrehajtott: 22. Az ellenőrzések 22 munkadót érintettek 22 fő vonatkozásában.

Az ellenőrzés az igazolólapok valóságtartalmának vizsgálatára terjedt ki, melynek során intézkedést igénylő hiányosság 2 esetben került megállapításra. Mindkét esetben a munkaadó nem helytállóan teljesítette nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségét.

Az adatlapon hibás adatot közölt a figyelembe vehető munkaerőpiaci járulék alappal érintett hónapok számát, illetve a munkaerőpiaci járulék alap összegét illetően, ezért az ellenőrzés mindkét munkaadó vonatkozásában közigazgatási bírság kiszabására tett javaslatot.

Közfoglalkoztatásból a versenyszférába program

Tervezett: 5 / végrehajtott: 6. Az ellenőrzések 1.840.819.- Ft támogatást érintettek 6 fő vonatkozásában. Az ellenőrzés a korábban közfoglalkoztatásban állónak a nyílt munkaerőpiacon létesített munkaviszonyának meglétére terjedt ki. Az ellenőrzések során intézkedést igénylő hiányosság nem került megállapításra.

Mobilitási / utazási támogatás

Tervezett: 2 / végrehajtott: 1. Az ellenőrzés 1 fő vonatkozásában 69.600.- Ft támogatási összeget érintett. Az ellenőrzés a támogatott munkavállalók munkaviszonyára, annak meglétére terjedt ki. Az ellenőrzések nem állapítottak meg intézkedést igénylő hiányosságot.

Nyári diákmunka támogatása

Tervezett: 15 / végrehajtott: 9. Az ellenőrzés 51 főt érintett, 8.620.392.- Ft támogatási összegre terjedt ki. Az ellenőrzés a támogatottak foglalkoztatásának szabályszerűségére (a támogatási feltételek fennállására) a foglalkoztatáshoz kapcsolódó nyilvántartások szabályszerű vezetésére terjedt ki. Az ellenőrzések intézkedést igénylő hiányosságot nem állapítottak meg.

Munkaerő kölcsönzés és magán munkaközvetítői tevékenység

Tervezett: 4 / végrehajtott: 4. Az ellenőrzés 4 munkaerő kölcsönzés és magán munkaközvetítő cég vonatkozásában került lefolytatásra. Az ellenőrzés célja minden esetben annak megállapítása volt, hogy a cég rendelkezik-e a rendeletekben meghatározott, a tevékenység gyakorlásához megfelelő irodahelyiséggel, az megfelel-e a rendeletben foglaltaknak. Az ellenőrzések intézkedést igénylő hiányosságot nem állapítottak meg.

Posta Partner Program

Tervezett: 1 / végrehajtott: 1. Az ellenőrzés egy, a programban résztvevő egyéni vállalkozó vonatkozásában került lefolytatásra, a programban nyújtott 1 fő bértámogatás kötelezettségeinek (létszámtartás, bértámogatás) teljesítésének vonatkozásában, 748.023.- Ft összegben. Az ellenőrzések intézkedést igénylő hiányosságot nem állapítottak meg.

Súlyosan hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatásának támogatása

Tervezett: 5 / végrehajtott: 7. Az ellenőrzés 7 fő vonatkozásában 2.647.442.- Ft támogatási összeget érintett. Az ellenőrzések a támogatott munkavállalók munkaviszonyára, annak meglétére terjedt ki. Az ellenőrzések intézkedést igénylő hiányosságot nem állapítottak meg.

4) Közérdekű bejelentések kivizsgálása

A 2024. év során GINOP, TOP és GFA/NFA programok támogatásával kapcsolatban közérdekű bejelentés nem érkezett. (A közfoglalkoztatás támogatás tárgyban érkezett 10 db közérdekű bejelentésről a jelen beszámolóunk 3.1. pontja keretében írtunk.)

5) A munkaerőpiaci ellenőrzés személyi és tárgyi feltételeinek változásai, a tevékenységet elősegítő és akadályozó tényezők értékelése

Személyi feltételek

A Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztályán 2024. év elejétől összesen 3 fő munkaerőpiaci ellenőr, végzett ellenőrzési tevékenységet. A három ellenőrön kívül az év egy-egy szakaszában a főosztályról összesen 2 fő szakügyintéző is folytatott esetenként speciális munkaerőpiaci ellenőrzéseket.

Tárgyi feltételek

2024. évben kettő laptop, egy mobil nyomtató és 2 db fényképezőgép állt az ellenőrzés rendelkezésére. Az ellenőrök mobiltelefonnal rendelkeznek, gépkocsi biztosított. A takarékosági intézkedések okán az előző években gyakorlattá vált iratbekéréssel megvalósított ellenőrzések tapasztalatait ebben az évben is hasznosítani tudtuk.

6) A korábbi ellenőrzések megállapításainak, a javaslatok hasznosításának tapasztalatai

Azon támogatási eszközök vonatkozásában, amelyek létszámadat, illetve létszámbejelentő közlését kérik a munkaadóktól, a munkaadók által közölt létszámadatok sok esetben nem mutatnak egyezőséget az ellenőrzés során megállapított létszámadatokkal, azonban a korábbi években vizsgált munkaadók esetében már a helyes számítási módokat használják, figyelemmel követik a létszámváltozásokat, könnyebben szolgáltatnak adatot az ellenőrzéshez – mindezzel jelentősen elősegítik az ellenőrzések lefolytatásának menetét, illetve a kötelezettségek betartása is pontosabb.

7) Külső ellenőri szervezetek munkaerőpiaci ellenőrzésre vonatkozó megállapításai

2024. évben külső ellenőri szervezetek nem végeztek ellenőrzést a munkaerőpiaci hatósági ellenőrzések vonatkozásában.

8) A munkaerőpiaci ellenőrzési tevékenység alapján tett észrevételek, javaslatok

- A jövőben nagyobb hangsúlyt szükséges fektetni a preventív ellenőrzésekre, különösen a jelentős számú támogatottat foglalkoztatni kívánó munkaadókra, valamint a beruházási tárgyú támogatások esetében.
- A GINOP és TOP programok keretében a kifizetett támogatások 5 %-ának ellenőrzése érdekében a kifizetett támogatási összegeket az ellenőrzés negyedévente kéri meg a szakmai osztályoktól. Az elvárt 5 %-os ellenőrzési arány nyomon követése alapján az egyes ellenőrzések átütemezésre kerültek - egyes ellenőrzések elhalasztásra kerültek, míg más eszközök vonatkozásában további ellenőrzések kerültek beütemezésre. Az ellenőrzések előírt százalékos teljesítésére vonatkozóan (időarányosan) a jövőben is nagy hangsúlyt kell fektetni.
- Az ellenőrzések tapasztalatai alapján a szakmai irányító tárca felé jogszabály vagy eljárásrend módosítására irányuló javaslat nem merült fel.

II.

Foglalkoztatás-felügyeleti hatósági ellenőrzés

1. Kiemelt ágazatok ellenőrzési tapasztalatai

2024. évben 269 munkáltatót ellenőriztünk, az ellenőrzött munkavállalói létszám 922 fő volt. A 2023-as évhez viszonyítva ezen számok tekintetében bekövetkező visszaesés elsősorban annak volt köszönhető, hogy a feldolgozóipari célvizsgálat és a média kapcsán elrendelt célvizsgálat keretében ellenőrzés alá vont nagy cégek, és a hozzájuk kapcsolódó kölcsönbeadók, valamint az ellenőrzés alá vont magas munkavállalói létszám miatt az ügyek feldolgozása nehezekebb, bonyolultabb, összetettebb volt, az átlagosnál több eljárási cselekmény megtétele mellett.

A jelenleg rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az ellenőrzött munkáltatók 66,2 %-ánál, 178 munkáltatónál tártunk fel szabálytalanságot, míg az ellenőrzéssel érintett munkavállalók 70,4 %-ának, 649 főnek történt szabálytalanul a foglalkoztatása.

2023. évhez képest a szabálytalansággal érintett munkáltatói arány is lecsökkent, azonban a szabálytalanul foglalkoztatott munkavállalói arány jelentősen, 10,7 százalékponttal növekedett.

A külföldi munkavállalók foglalkoztatásának vizsgálatára továbbra is különös figyelmet érdemelt ebben az évben is, de már a 2023-as évben ellenőrzött 405 külföldi munkavállalóhoz képest a 2024-es évben csupán 151 fő külföldit tudtunk ellenőrzés alá vonni. Az ellenőrzött külföldi munkavállalói létszám az összes ellenőrzött munkavállalói létszám 16,37 %-a volt.

A szabálytalanul foglalkoztatott külföldi munkavállalói arány is csökkenést mutat a tavalyi évhez képest.

Az egyszerűsített foglalkoztatás keretében foglalkoztatott munkavállalók esetében a szabálytalansággal érintett arány 56,1%-ra csökkent a harmadik negyedévről. A szabálytalanul foglalkoztatott 24 nyugdíjas munkavállaló az ellenőrzött nyugdíjas munkavállalók 80 %-át jelentik.

A foglalkoztatási támogatással foglalkoztatott munkavállalói létszáma az év során mindösszesen 1 munkáltatónál 1 főt tett ki, aminek abból adódik, hogy az ellenőrzéseink során célirányosan nem erre fókuszálunk.

2024. évben az 1 ellenőrzés alá vont közfoglalkoztató szabálytalansággal is érintett volt, igaz csak 1 fő közfoglalkoztatott került ezen ellenőrzés által a hatóságunk látókörébe.

2024. évben éves szinten az ellenőrzéseink lezárásaként 212 db határozatunk született az év végéig, melyből

- 74 db munkaügyi bírság 134 fő munkavállalót érintően,
- 49 db figyelmeztetést tartalmazó határozat 113 fő munkavállalót érintően,
- 87 db figyelmeztetést tartalmazó határozat kötelezés intézkedéssel 456 fő munkavállalót érintően, és a további
- 2 db foglalkoztatást megtiltó határozatunk 3 főt érintett.

Az ellenőrzések eredményeként határozataink 315 érdemi kiemelt intézkedést tettek ki, átfedésekkel ugyan, de mindezen intézkedések 880 főt érintettek.

42 esetben alkalmaztunk eljárási bírságot, adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása miatt, vagy az idézésen való meg nem jelenés miatt, mely összesített szám az ismételt kiszabott eljárási bírságokat is tartalmazták.

Az év során a legtöbb ellenőrzésünk a vendéglátást érintette 53 db munkáltató ellenőrzésével, a második helyen a kereskedelmi ágazat áll 50 ellenőrzéssel, míg harmadik helyen 45 ellenőrzött munkáltatóval a feldolgozóipar áll. Gépipari ágazatban is volt 16 ellenőrzésünk.

Építőipar:

Az építőipari ágazatban 35 munkáltatót ellenőriztünk, ami az ellenőrzéseink 13 %-át teszi ki. Ez az ellenőrzési darabszám a tavalyi évhez képest drasztikus csökkenést mutat, ami nem meglepő, hiszen nagyobb volumenű beruházások nem jellemzik vármegyénket, csupán „kinti” apróbb munkálatokkal találkozunk.

Összesen 14 db munkaügyi bírságot szabtuk ki ezen ágazatot érintően, ami 22 fő munkavállalót érintett. A 31 érdemi intézkedésünk, 55 fő munkavállalói létszámot tett ki. A legtöbb intézkedés a feketefoglalkoztatás – beleértve a munkaszerződés nélküli foglalkoztatást és az egyszerűsített foglalkoztatásra irányuló jogviszony bejelentésének elmulasztását is - tárgykörben volt, 18 intézkedéssel.

Kereskedelem:

A kereskedelmi ágazatban 50 munkáltatót ellenőriztünk, ezzel ez volt a megyénkben a második legellenőrzöttebb terület a vendéglátást követően. A munkaügyi bírságok száma itt is 14 db, de a jogértéssel érintett munkavállalói létszám csupán 18 fő. További foglalkoztatás megtiltására is sor került 1 főt érintően. A legtöbb figyelmeztetés határozat - jogsértés megállapítása mellett – a kereskedelemmel foglalkozó cégekre vonatkozott.

Az elmúlt időszakokhoz képest jelentős változások nem történtek a tekintetben, hogy a munkaügyi szabálytalanságok továbbra is majdnem, hogy a legszélesebb skálán mozogtak. Legjellemzőbb jogsértésként a feketefoglalkoztatás mutatkozott.

Vendéglátás:

A vendéglátás ágazatban végeztük a legtöbb ellenőrzést, 53 munkáltatót ellenőriztünk. Ez az ellenőrzéseink mintegy 20 %-át tette ki. Itt szintén 14 db munkaügyi bírságot adtunk ki, 19 főt érintően. Az elmúlt időszakokhoz képest jelentős változások nem történtek a tekintetben, hogy a munkaügyi szabálytalanságok továbbra is majdnem, hogy a legszélesebb skálán mozogtak. Legjellemzőbb jogsértésként itt is a feketefoglalkoztatás mutatkozott.

Feldolgozóipar:

A feldolgozóipari ágazatban 45 munkáltatót vontunk vizsgálat alá, ezzel ebbe az ágazatba tartozott az ellenőrzött munkáltatók majdnem 17 %-a.

A második legtöbb intézkedésünk - összesen 38 érdemi intézkedés - ebben az ágazatban volt, 64 fő munkavállalót érintően. A legtöbb intézkedés feketefoglalkoztatás tárgyában volt, 20 intézkedéssel. A feldolgozóipari tevékenységet végző munkáltatókkal szemben a foglalkoztatás bejelentésének az elmulasztásán – az Efo. szabályainak megsértését is beleértve- túl a bérpótlékok és a munkabér védelmére vonatkozó szabályok megsértése volt igazán jellemző.

Gépipar:

A gépipari ágazatban 16 munkáltatót tudtunk ellenőrzés alá vonni. A gépiparban ugyanúgy, mint a feldolgozóiparban a külföldiek foglalkoztatására vonatkozó szabályok megszegése is bizonyítást nyert. A legtöbb külföldit, harmadik országbelit ebben az ágazatban és a feldolgozóiparban foglalkoztatják, így nem meglepő, hogy engedély nélküli foglalkoztatást tapasztalunk.

Nyomozási, biztonsági tevékenység:

A személy- és vagyonbiztonsági ágazatban az év végére mindösszesen 27 munkáltató ellenőrzését folytattuk le, ami az ellenőrzések 10%-át jelentette. Mivel az ellenőrzések zömét a 2024-es év utolsó két hónapjában kezdtük meg, így jellemző, feltárt szabálytalanságokról még nem tudunk számot adni. Van olyan munkáltató, ahol a becsatolt iratok alapján nem tártunk el szabálytalanságot, így jogsértés hiányában az ügyeket már lezártuk.

Érdemi kiemelt intézkedésünk bejelentés nélküli foglalkoztatás tárgyában már született.

Mezőgazdaság:

A mezőgazdasági ágazatban 14 munkáltatót ellenőriztünk, 60 fő munkavállalót érintően.

A lezárt ügyeket tekintve a 4 db munkaügyi bírság 6 főt, a 10 db figyelmeztetés határozat kötelezés intézkedéssel 49 főt, míg a jogsértést megállapító határozatunk 1 főt érintett.

Egyéb ágazatok:

Az egyéb ágazatokban – elsősorban a munkaerő-kölcsönzési ágazatban – 21 munkáltatót ellenőriztünk, 17 fő munkavállalót érintően.

Ebbe az ágazatba csupán az ellenőrzött munkáltatók 8%-a tartozott.

A viszonylag alacsony ellenőrzési darabszám ellenére bejelentés elmulasztása tárgyában 2 intézkedés született, és 1 esetben engedély nélküli foglalkoztatás is bebizonyosodott.

2. A bejelentés nélküli foglalkoztatás (Mt. és Efo.) feltárásának ellenőrzési tapasztalatai

2024. év végéig 121 intézkedésünk volt a feketefoglalkoztatás tárgyában, 162 fő munkavállalóra vonatkozóan:

- bejelentés elmulasztása miatt 46 intézkedés 66 fő munkavállalót érintően,
- bejelentés elmulasztása miatt egyszerűsített foglalkoztatási jogviszonyból eredően 16 intézkedés 24 fő munkavállalót érintően,

- egyszerűsített foglalkoztatási jogviszony (nyugdíjas) bejelentésének elmulasztása miatt 6 intézkedés 7 fő munkavállalót érintően,
 - munkaszerződés nélküli foglalkoztatás miatt 39 intézkedés 50 fő munkavállalót érintően,
 - színlelt szerződéssel történt foglalkoztatás miatt 1 intézkedés 2 fő munkavállalót érintően,
 - külföldiek engedély nélküli foglalkoztatása miatt 13 intézkedés 13 fő munkavállalót érintően.
- Az összes érdemi kiemelt intézkedés 38%-a tartozott a feketefoglalkoztatás tárgykörbe.

A jogsértések megvalósulási formáiban ugyanakkor nincs érdemi változás a korábbi időszakokban tapasztaltakhoz képest, többségük szándékos jogkerülő magatartás eredménye, vagy a jogszabályi ismeretek hiányából fakadt. Még mindig találkozunk olyan munkáltatóval, aki a munkavállaló egyszerűsített foglalkoztatását az ellenőrzésünket követő napokra jelentette be késve, a munkavégzés megkezdése után. Megítélésünk szerint a munkáltatók nincsenek tisztában azzal, hogy ezzel jogsértést követnek el, így nem is tulajdonítanak annak nagy jelentőséget, hogy arra is odafigyeljenek, hogy a bejelentés a munkavégzés megkezdése előtt megtörténjen. A rendes munkaviszonyra irányuló bejelentéseket a munkáltatók az eljárás során rendezték.

Leggyakoribb eset még mindig az, amikor a munkáltató a helyszíni ellenőrzés napjára vonatkozóan késedelmesen teszi meg a munkavállaló foglalkoztatását illetően a bejelentést vagy alkalmi, vagy rendes munkaviszony keretében.

Olyan munkavállalók is előfordulnak, akik az ellenőrzés során arra hivatkoznak, hogy csupán besegítettek aznap pár órát a munkáltatónak, akik egyébként a barátjuk, félve a munkáltatója retorziójától.

A bejelentés nélküli foglalkoztatást megállapító határozatok meghozataláig 37 fő bejelentését rendezték a munkáltatók, így az utóellenőrzésre kötelezett létszám 69 fő volt. A 62 főnél elvégzett utóellenőrzés alkalmával a munkáltatók 37 fő jogviszonyát bejelentették, de 25 főnél továbbra sem teljesítették a szükséges bejelentést. Természetesen a hatóság az utóellenőrzéseket követően a be nem jelentett munkavállalók munkaviszonyát hivatalból bejelentette, bár most is előfordult olyan eset amikor külföldi munkavállaló TAJ számának hiányában a hatósági bejelentést nem lehet teljesíteni.

3. Súlyos jogsértések feltárása

Munkaidő-nyilvántartás

2024. év végéig a munkaidő-nyilvántartás vezetésére vonatkozó jogszabályi előírások megsértése miatt 66 intézkedésünk volt, 228 fő munkavállalót érintően.

18 esetben tártuk fel a munkaidő-nyilvántartás hiányát, 44 esetben hiányos/hamis munkaidő-nyilvántartásra vonatkozó szabálytalanságot, illetve 4 esetben kettős munkaidő-nyilvántartásra vonatkozó szabálytalanságot állapítottunk meg.

Munkabér és munkabér védelme

2024. év végéig munkabérrel és munkabér védelmével kapcsolatos jogszabályi előírások megsértése miatt 42 intézkedésünk volt, 271 fő munkavállalót érintően.

Garantált bérminimum megfizetésével kapcsolatos jogsértés miatt nem intézkedtünk, minimálbér miatt is csupán 1 intézkedésünk született 1 főt érintően.

Kollektív szerződésben megállapított bértől eltérés miatt 1 esetben intézkedtünk, 1 fő munkavállalót érintően.

Műszakpótlék megfizetésének elmulasztása miatt 6 intézkedésünk született, 19 fő munkavállalót érintően.

Rendkívüli munkavégzés ellentételezésének elmulasztása miatt 21 intézkedésünk született, 108 fő munkavállalót érintően.

Munkaszüneti napon történt munkavégzésért járó bérpótlék megfizetésének elmulasztása miatt 3 intézkedésünk született, 5 fő munkavállalót érintően.

Vasárnapi munkavégzésért járó bérpótlék megfizetésének elmulasztása miatt 1 intézkedésünk született, 2 fő munkavállalót érintően.

Távolléti díj megfizetésének elmulasztása miatt 1 intézkedésünk volt, 6 fő munkavállalóra vonatkozóan.

A bérfizetés határidejére vonatkozó jogszabályi előírások megsértése miatt 8 intézkedésünk született, 15 fő munkavállalót érintően.

A munkabér védelmére vonatkozó jogsértések miatt 7 intézkedésünk született, 126 fő munkavállalót érintően.

Munkaerő-kölcsönzés

2024. év végéig munkaerő-kölcsönzésre vonatkozó jogsértés tárgyában határozat kiadmányozására nem került sor.

Rendkívüli munkavégzés

2024. év végéig a rendkívüli munkavégzés tárgykörébe tartozó jogsértéssel összefüggésben (a rendkívüli munkavégzés ellentételezését leszámítva) határozat kiadmányozására nem került sor.

Szabadság kiadása

2024. év végéig a szabadság kiadásával kapcsolatos jogszabályi előírások megsértése miatt 7 intézkedésünk volt, 42 fő munkavállalót érintően.

A foglalkoztatásra irányuló jogviszony megszűnésével összefüggő – a munkavállalót megillető – igazolások kiállítására és kiadására, valamint a munkaviszony megszűnéséhez, megszüntetéséhez kapcsolódó elszámolás meglétére vonatkozó szabályok

2024. év végéig a foglalkoztatásra irányuló jogviszony megszűnésével összefüggő igazolások kiállítására és kiadására, illetve az elszámolás megtörténteire vonatkozó jogszabályi előírások megsértése miatt munkaviszonyos munkavállalók vonatkozásában 17 intézkedésünk született, 21 fő munkavállalót érintően.

Egyszerűsített foglalkoztatott munkavállalók vonatkozásában az elszámolás megtörténteire vonatkozó jogszabályi előírások megsértése miatt 3 intézkedésünk volt, 4 fő munkavállalót érintően.

Az igazolások kiadásával és az elszámolás teljesítésével összefüggő jogsértéseket általánosságban panaszbejelentésben foglaltak alapján tártunk fel, az esetek kisebb részében fordult elő, hogy a munkavállaló jogviszonya az eljárás során szűnt meg a munkáltatónál.

4. Panaszok, közérdekű bejelentések vizsgálatának ellenőrzési tapasztalatai

2024. évben 65 bejelentés érkezett Hatóságunkhoz, ezekből 28 közérdekű, 37 panaszbejelentés volt.

Az össz bejelentésből csupán 9 bejelentés volt névtelen, jellemző, hogy ezek nagyobb létszámú munkáltatót érintettek, valószínűsíthető az is, hogy a munkavállalók egy csoportja állt a bejelentés mögött.

Az év első három negyedében érkezett bejelentésekből 24 bejelentés került áttételre az illetékes foglalkoztatás-felügyeleti hatóságnak, továbbá 3 bejelentés részbeni áttételére került sor a hatáskörrel rendelkező hatóságnak.

A közérdekű bejelentések legnagyobb hányada feketefoglalkoztatás miatt, a panaszbejelentések többsége pedig az egyébnek mondott jogsértésekre irányultak - a jogviszony megszűnésével összefüggő igazolások, elszámolás tárgyában.

A panaszbejelentések szintűgy, mint a közérdekű bejelentések összességében minden tárgykört érintettek, feketefoglalkoztatást, munkabért, munka- és pihenőidőt, szabadságot, nyilvántartási kötelezettséget, és a rendkívüli munkavégzés szabályainak megsértését is.

A bejelentőket minden esetben tájékoztattuk arról, hogy az ügy kivizsgálása várhatóan 30 napnál tovább tart, valamint az ügyek lezárását követően is tájékoztattuk a bejelentőket az ellenőrzés eredményéről.

5. A közigazgatás szolgáltató jellegének érvényesülési formái, különösen a tájékoztatásra, valamint a „nyílt nap” rendezvényekre

2024. évben 38 alkalommal adtunk tájékoztatást a Hatóságunkhoz forduló érdeklődőknek.

15 esetben személyesen történt a tájékoztatás, egyrészt 2024. év március hónap 06. napján a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztálya által szervezett *Vállalkozási Tanácsadás* keretében megtartott munkaügyi témájú előadás keretében, másrészt a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztálya a Járási Hivatalok Foglalkoztatási Osztályainak közreműködésével 2024. év május hónap 16. napján a Salgótarjáni Városi Sportcsarnokban megtartott *Állásbörze* alkalmával.

16 esetben telefonon, 6 esetben e-mail útján, 1 esetben írásban keresték fel hatóságunkat a tájékoztatást kérők.

Tájékoztatást kértek többek között a jogviszony rendezettségével, az egyszerűsített foglalkoztatással, a munkabérrel, munka- és pihenőidővel, rendkívüli munkavégzéssel, szabadsággal, a jogviszony megszűnésével összefüggő munkáltatói kötelezettségekkel, valamint a nők, fiatalok és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásával kapcsolatos szabályokról is.

6. Az ellenőrzések fogadtatásával kapcsolatos tapasztalatok (munkáltatók, munkavállalók)

Az ellenőrzések fogadtatása továbbra is semlegesnek tekinthető, nem volt igazán kirívó negatív eset.

A nagyobb lélegzetvételű ellenőrzések kapcsán voltak olyan munkáltatói „visszhangok”, hogy milyen sok iratot kérünk be tőlük az ellenőrzéshez, a meglévő apparátusuk nem tud ennyi mindent összeszedni úgy, hogy közben a napi ügymenetet is végezzék. Természetesen igyekeztünk mindezt figyelembe venni, adott esetekben az iratbecsatolásra előírt határidők hosszabbítása iránti kérelmek elfogadásával.

7. Társhatósági ellenőrzések tapasztalatai

43 munkáltatót vizsgáltunk társhatósággal közös ellenőrzés keretében, amelyekben a vám-és pénzügyőrök, a rendőrség, a fogyasztóvédelem, az idegenrendészet, a népegészségügyi- és a munkavédelmi szakügyintéző kollégák vettek részt.

A társhatóságokkal tartott közös ellenőrzések tapasztalatai - mint a korábbiakban - teljes mértékben pozitívak voltak, az együttműködés mindig problémamentes volt. Megjegyzendő, hogy ha több hatóság tart közös ellenőrzést ugyanazon munkáltatónál, óhatatlanul is az átlagosnál több időt vesznek igénybe ezen ellenőrzések, hiszen a helyszíni ellenőrzés során minden társszervnek szükséges jegyzőkönyvet írnia, iratokat elkérnie a helyszínen, ami a munkáltató működését leginkább negatív irányban befolyásolja.

III.

Munkavédelmi hatósági ellenőrzés

1) Kiemelt ágazatok ellenőrzésére vonatkozó tapasztalatok

Építőipar

Az ágazatban feltárt hiányosságok jellemzően megegyeznek a korábbi években tapasztaltakkal. A beruházásokat végző alvállalkozók közül a nemrég alakultak körében tapasztalhattuk, hogy nem rendelkeznek munkavédelmi dokumentumokkal. Még mindig gyakran tárható fel szabálytalanság a munkavédelmi oktatásokkal kapcsolatosan, valamint az alkalmazott gépek hiányos karbantartása is rendszeresen visszatérő probléma.

Leggyakoribb hiányosságok az állványok tekintetében kerülnek megjegyzésre, valamint a villamos kéziszerszámok burkolatának hiányosságaiban fedezhető fel, de sokszor még mindig nem gondoskodnak, arról, hogy a munkahelyen rendelkezésre álljon elsősegélynyújtó felszerelés, vagy a felszerelés tárolási helyét nem jelölik megfelelően.

Néhány esetben előfordul, hogy a munkahelyen üzemeltetett emelő, anyagszállító gépek irányjelző berendezése, világító berendezések burája törött állapotban vannak, azonban a karbantartási feladatokat elmulasztják, vagy a dokumentációjuk nem teljes (pl. nem vezetik naprakészen az emelőgép naplót).

További szabálytalanságok:

A kivitelezés alatt álló munkahely, illetéktelen személyektől történő elhatárolása nem volt biztosított az épület homlokzati részénél, a közlekedésre szolgáló területtől. A kivitelezési munkahelyen, az épület lábazat szigetelési munkálatai során használt Cemix gyártmányú ragasztóanyag eredeti gyári címkéje alapján GHS-07 veszélyjelzéssel és veszélyszimbólummal volt ellátva, de a veszélyes keverékre vonatkozóan biztonsági adatlap nem állt rendelkezésre. A munkahelyen nem volt biztosítva elsősegélynyújtó felszerelés, vagy mentődoboz. A kivitelezés alatt álló épület munkájához felállított, állítható fém kisbak állvány, gyári kivitelű rögzítő csapját, betonvassal helyettesítették, és az állítható fém kisbak állvány pallóterítéséhez biztosított pallók nem voltak vasalattal, ellátva. A kivitelezési munkahelyen található Volvo gyártmányú, EC220EL típusú lánctalpas univerzális kotrógép alsó szélvédőjének üvege törött volt és a tolatásra figyelmeztető, hangjelző berendezése nem működött.

A kivitelezés alatt álló munkahely, illetéktelen személyektől történő elhatárolása nem volt biztosított az épület homlokzati résznél közlekedésre szolgáló területtől.

Mezőgazdaság

Közérdekű bejelentés egy önkormányzat által működtetett sertéstelepet érintette. Az ellenőrzés eredményeként megállapítást nyert, hogy a munkavédelmi oktatás tematikája nem tért ki a biológiai kóroki tényezők kockázatával járó tevékenységekre, az expozíció megelőzését szolgáló intézkedésekre, a higiénés előírásokra, az egyéni védőeszköz viselésére és használatára, illetve az előre nem látható veszélyhelyzetekben teendő intézkedésekre, illetve a veszélyhelyzetek megelőzésére.

Erdőgazdálkodás

A tevékenység ellenőrzése jellemzően közérdekű bejelentés alapján történik, amikor is a bejelentő érdemben meg is tudta jelölni a munka végzésének pontos helyszínét és időpontját. Egy esetben munkabaleseti jegyzőkönyv alapján tartottunk balesetvizsgálatot és munkavédelmi ellenőrzést, amely ügyben munkavédelmi bírság kiszabása is megtörtént. Egy esetben halálos kimenetelű munkabaleset bejelentése alapján tartottunk balesetvizsgálatot és munkavédelmi ellenőrzést, amely ügyben munkavédelmi bírság kiszabása is megtörtént.

Feldolgozó- és gépipar

Változatlanul jellemző, hogy a külföldi tulajdonú vállalkozások több hangsúlyt fektetnek a követelmények betartására. A külföldi tulajdonú középvállalkozásoknál jellemző volt a műszaki fejlesztés, egyre több munkáltatónál alkalmaznak különálló, vagy rendszerbe épített robotokat, melyeknél tapasztalható a maximális biztonság már a gyári kialakításnál is és az üzemeltetés során is. Az ellenőrzésekkor feltárt hiányosságok rendszerint a karbantartás hiányára voltak visszavezethetőek.

Jellemző szabálytalanságok:

- a közlekedési útvonalak jelölései nem voltak megfelelőek;
- az árutárolásra használt raklap nem megfelelő állapota,
- tárolóterületekkel kapcsolatos hiányosságok;

- a munkahely nem megfelelő állapota;
- munkaeszközök nem megfelelő elhelyezése, rögzítése;
- nem került leszabályozásra írásban, a zajexpozícióban foglalkoztatott munkavállalók esetében az időszakos munkaalkalmassági vizsgálatok gyakorisága,
- kiségek védőburkolatának hiánya, nem megfelelő működése, karbantartás hiánya;
- nem magyar nyelvű figyelmeztető feliratok;
- a villamos kapcsoló-, elosztó dobozok nem biztosították a szabad hozzáférést;
- munkavédelmi képviselő választást nem tartottak.

Egészségügyi- és szociális ellátás

Szociális ellátást végző intézményben a feltárt szabálytalanságok a korábbi időszakokkal megegyezők voltak, jellemzően a szűk költségvetésből adódóan elmaradt karbantartás következményei (pl. töredezett padlózat, botlásveszélyes helyszínek). De előfordult olyan eset, amikor az egyetemes konyhagép daráló gép funkció működtetésénél a segédeszköz – tömőfa – használatának kötelezettségére felhívó táblát a gép közelében, nem helyeztek el.

2) Utóellenőrzések

Az utóellenőrzések tapasztalatai alapján a munkáltatók eleget tesznek a hatóság kötelezésének. Elenyésző esetben kell csupán eljárási bírságot alkalmazni azokban az esetekben, amelyekben a munkáltató nem igazolta az előírt dokumentumok megküldésével annak tényét, hogy a kötelezésnek eleget tett.

3) A kiemelt szakmai célok ellenőrzésére vonatkozó tapasztalatok

Veszélyes munkaeszközzel, technológiával, porral, zajjal és/vagy kéz-karreggéssel járó, veszélyes anyagokkal, rákkeltő anyagokkal végzett tevékenységek ellenőrzése során feltárt kirívó szabálytalanságok és az ellenőrzést követő intézkedések ismertetése

Veszélyes munkaeszközzel, technológiával kapcsolatban:

- Az alumínium kohászatot megvalósító munkáltatónál található Ibra gyártmányú, OL900CS típusú horizontális öntőgépnél elhelyezett, a gép karbantartására szolgáló, Krause gyártmányú, 4 lépcsőfokkal kialakított pódium védőkorlátja nem megfelelően rögzített állapotú volt (a rögzítő csavarok közül 2 db hiányzott), amely a leesés veszélyét hordozta magában.
- Az alumínium kohászatot végző munkáltató által alkalmazott Ibra gyártmányú öntőgép környezetében, az ott megtalálható robottér bejárata előtt a munkahely padlózatán hűtő emulzió kifolyása volt tapasztalható, ami munkabaleset bekövetkezését is okozhatja.
- A munkahelyen üzemeltetett H.C. gyártmányú, CPYD 35 NRW 11 típusú, 051217905 gyári számú emelővillás targonca szabálytalan üzemeltetése felfüggesztésre került.
- A munkahelyen tárolt 150 l-es egyetlen, argon gázpalackot eldőlés ellen nem biztosították. - A munkahelyen használt 3 tonnás, egyetlen teherfelvevő textil heveder anyaga sérült állapotban volt.
- A műhelyben üzemeltetett, egyetlen gázhegesztő berendezés használata felfüggesztésre került karbantartás hiánya miatt.
- A veszélyes munkaeszközök (emelőgépek) esetében a munkavédelmi üzembe helyezés feltételét képező, üzembe helyezést megelőző munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálatok elkészítésébe a foglalkozás egészségügyi alapszolgáltató nem vett részt.

Porral, zajjal és/vagy kéz-karreggéssel járó tevékenységgel kapcsolatban:

A fémipari termékeket gyártó munkáltatónál határértékkel szabályozott anyagok felhasználása történik festőkabinban, kézi szórópisztolyos módszerrel, azonban nem határozták meg a festőkabinban végzett tevékenység során a munkavállalókat érő anyagok koncentrációját. A munkáltató nem határozta meg a szemcse-szóró kabinban végzett tevékenység során a munkavállalókat érő zajterhelés mértékét. Gépek áthelyezésével a kockázatértékelés intézkedési tervében a darálógépeknél levegő szennyezettségi vizsgálat elvégzése, zajmérés elvégzése és műszaki elhatárolás nem volt megoldott.

Veszélyes anyagokkal végzett tevékenységekkel kapcsolatban:

A munkahelyen kialakításra került 2 db Metron gyártmányú túlnyomásos festőkabin, ahol a munkáltató által foglalkoztatott munkavállaló végzi kézi szórópisztolyos módszerrel a termékek festését. A festés során olyan veszélyes keverékeket használnak fel, amik olyan veszélyes anyag összetevőket tartalmaznak, amelyek biológiai monitorozása (biológiai expozíciós mutatók) évenként kötelező (xilol, etilbenzol). A munkáltató által bemutatott dokumentumok alapján megállapításra került, hogy a munkavállaló xilolra és etilbenzolra vonatkozó biológiai monitor vizsgálatának az elvégzése nem történt meg évente. A munkahelyen felhasznált cement jelölése alapján GHS-07 veszélyjelzéssel és veszélyszimbólummal volt ellátva, de a veszélyes keverékre vonatkozóan biztonsági adatlappal a munkáltató a munkavégzés helyén nem rendelkezett.

Rákkeltő anyagokkal végzett tevékenységekkel kapcsolatban:

A légtérbe felszabaduló munkahelyi kémiai kóroki tényezők levegőszennyeződés mérésének elvégzésének hiányával találoztunk.

Kiemelt védelemre szoruló munkavállalói csoportok (fiatalkorúak, terhes, nemrégben szült, anyatejet adó nők és szoptató anyák, idősödők, megváltozott munkaképességűek, fogyatékkal élők) foglalkoztatási körülményeinek vizsgálata során tapasztalt szabálytalanságoknak és a megtett intézkedéseknek az ismertetése:

Az építési munkaterületen megtartott ellenőrzés időpontjában megállapításra került, hogy a segédmunkás munkakörben munkaszerződéssel alkalmazott nyugdíjas munkavállaló nem vett részt előzetes munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálaton, a részére korábban szóban megtartott munkavédelmi oktatást írásban nem dokumentálták.

A munkavállaló további munkavégzése az előzetes munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálat hiányában a helyszínen megtiltásra kerül.

Saját kezdeményezésű célvizsgálattal kapcsolatos tájékoztatás:

„Az építőipari ágazatban munkát végzők munkakörülményeinek munkavédelmi célvizsgálata” elnevezéssel saját tervezésű célvizsgálat lefolytatására került sor vármegyénkben 2024.11.18.-2024.12.07. közötti időszakban. A célvizsgálat lefolytatását indokolta többek között az, hogy új, korábban még nem ellenőrzött munkáltatók jelentek meg megyénkben az általunk ismert építőipari munkahelyeken. Az ellenőrzések lefolytatását követően pozitív tapasztalatokról számolhattunk be. Súlyos veszélyeztetés feltárása nem történt, kisebb súlyú szabálytalanságok kerültek feltárára.

5) Panaszok, közérdekű bejelentések vizsgálatának ellenőrzési tapasztalatai

A 2024-es évben hatóságunkhoz 25 esetben közérdekű, valamint 6 esetben panaszbejelentés érkezett, amelyek közül 11 névtelenségét kérő bejelentőtől származott. A bejelentések döntő hányadát, összesen 19-et elektronikus úton (e-mailen) tették meg. 7 bejelentés megtételére telefonon keresztül, míg csupán 5 bejelentés történt személyesen a hatóságnál.

A bejelentések kevesebb mint fele (14 db) volt megalapozott, és további 1 db részben megalapozott volt. A lezárt bejelentéseket tekintve további 10 bejelentés nem volt megalapozott. 2 bejelentés került áttételre illetékesség hiánya miatt, és további 3 bejelentés esetében a saját hatáskörben való eljárás mellett részbeni hatáskör hiánya miatt is áttétellel éltünk.

A közérdekű bejelentések legnagyobb részt, összesen 19 db a munkahely kialakítása, munkavégzés körülményei, általános higiénés kérdések, munkaszervezés kérdéskörét érintette. Míg a többi bejelentés a korábbi években is előforduló témákra, a személyi feltételek hiányára, az egyéni védőeszközök hiányára és a munkaeszközök nem megfelelő állapotára vonatkoztak.

A panaszbejelentések túlnyomó többségében – összesen 4 esetben - a bejelentést tevő munkavállaló sérelmezte, hogy munkabalesetét munkáltatója nem ismeri el munkabalesetnek, ezért azt nem vizsgálták ki, munkabaleseti jegyzőkönyvet nem kapott.

6) Munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések/fokozott expozíciós esetek, munkaegészségügyi nyilvántartások

Munkabalesetek:

Az eljáró munkavédelmi felügyelő megállapította, hogy a fakitermelés során fadóntási tevékenységet végző munkavállaló halálos kimenetelű munkabalesete következett be a munkáltató mulasztása okán az ellenőrzött munkahelyen, ahol az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó követelmények nem teljesültek, és ezzel a munkavállalónak nyílt koponyacsont betörésével járó agysérülés és bal oldali mellkas fél tüdőroncsolódásával járó sérülését okozta.

Foglalkozási megbetegedések:

Az év során 1 esetben történt foglalkozási megbetegedés bejelentése.

A munkavállaló foglalkozási megbetegedésének gyanúját bejelentő orvos a megbetegedést tévesen jelentette be M19 BNO kódszámon, hiszen a tényleges kórisme a D14 kódszámhoz tartozó „Csontok, ízületek, izmok, inak túlzott, illetve egyoldalú igénybevétele által okozott betegségei”.

A munkavállaló munkahelyén eltöltött ideje alatt mindvégig összeszerelő operátorként dolgozott több munkaállomáson. Első alkalommal a kompresszor gyártósor végén 6 kg súlyú késztermék kompresszor vizuális ellenőrzését (MEO) végezte, a vizsgálat alatt a kompresszort a kezében tartotta és ezt követően helyezte kartondobozokba. Két hónap elteltével hiányzásai miatt nem tudták ezen a munkahelyen foglalkoztatni, így áthelyezték az elektromos kompresszor összeszerelő gyáregységbe, ahol az automata szerelő gépsor alkatrészsel történő feltöltését végezte. Ennek során a 0,2-1,5 kg súlyú alkatrészeket kellett az automata gépsorra helyeznie.

A fenti munkahelyen töltött ideje alatt munkáltatója, üzemorvosa felé a foglalkozási megbetegedés gyanújának panaszával nem élt. Az azonos munkahelyeken azonos munkakörben huzamosabb ideje dolgozó munkavállalók mozgásszervi megbetegedéssel kapcsolatban nem fordultak jelzéssel a munkáltató és üzemorvos felé.

Az esetet a hatóság kivizsgálta és elbírálásra megküldte az ügyben illetékes hatóságok részére.

Fokozott expozíciós esetek:

A 2024. II. félévben BEM vizsgálatra beküldött vizeletek esetében Nikkel fokozott expozíció fordult elő. A fokozott expozíciós esetek ki lettek vizsgálva, a jegyzőkönyveket a munkáltató a munkavédelmi hatóságnak megküldte és ezzel együtt az expozíciós nyilvántartásba vétel is megtörtént.

A mintavételezés nem akkreditált volt, továbbá vizsgálati anyag vételére az üzemben került sor a műszak végén. Ugyanakkor a vizsgálati eredmények nagy részénél valószínűleg nem a beszennyezés eredményezte az emelkedett magas értéket. A fokozott expozíció kivizsgálása tehát a biológiai monitor vizsgálatok elvégzésével és a munkahelyi levegőszennyezettség meghatározására a munkahelyi légtérben az ott dolgozók légzési zónájában történő személyi mintavétellel történik intézkedés, mely vizsgálat akkreditált laboratóriummal történő elvégzése folyamatban van.

Salgótarján, elektronikus aláírás szerint

Dr. Szabó Sándor
főispán nevében és megbízásából

Tamási Ildikó
főosztályvezető